

ابومخنف

کلیدواژه: ابومخنف، کتاب *وقعة الطف*.
پرسش: آیا امکان دارد ابی‌مخنف و برخی از آثارش، از جمله کتاب «وقعة الطف» را معرفی کنید؟
پاسخ:

فهرست مندرجات

- ۱ - ابومخنف
 - ۱.۱ - تولد
 - ۱.۲ - نام جد
 - ۱.۳ - نام پدر
- ۲ - تألیفات ابومخنف
 - ۲.۱ - کتاب قتل الحسین
 - ۲.۲ - کتاب‌های دیگر
 - ۲.۳ - کتاب قتل الحسین
 - ۲.۴ - نقل طبری از ابومخنف
 - ۲.۵ - کتاب مقتل ابی‌مخنف
- ۳ - پانویس
- ۴ - منبع

ابومخنف

لوط بن یحیی بن سعید بن مخنف، مشهور به ابومخنف، یکی از **راویان** و اصحاب **گران‌قدر امام صادق علیه‌السلام** است که از شخصیت‌های شیعی، مورد **اعتماد** و **تفه** است.^[۱]

← تولد

او در نیمه دوم قرن اول در **خانواده** شیعی، بلکه از **بزرگان** خاندان شیعی کوفه تولد یافت.

← نام جد

جدش، مخنف بن سلیم از اصحاب **پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله** و همراهان امام علی - علیه‌السلام - بود که در **دو جنگ جمل** و **صفین** در رکاب امام حضور داشت.

← نام پدر

پدرش، یحیی بن سعید نیز از اصحاب **امام علی علیه‌السلام** بود.^[۲]

تألیفات ابومخنف

← کتاب قتل الحسین

کتاب «قتل الحسین»^[۳] که از آن به نام «*وقعة الطف*» یا «*مقتل ابی‌مخنف*» یاد می‌کنند، یکی از مؤلفات ابومخنف است.

← کتاب‌های دیگر

تألیفات فراوانی از ابومخنف به‌جا مانده است که اسامی آنها چنین است: *مغازی*، *سقیفه*، *الردّة*، *فتوح الإسلام*، *فتوح العراق*، *فتوح خراسان*، *الشوری*، *قتل عثمان*، *الجمل*، *صفین*، *النهر*، *الحکمین*، *الغارات*، *مقتل امیر المؤمنین علیه‌السلام*، *قتل الحسین علیه‌السلام*، *قتل الحسین علیه‌السلام*، *مقتل حجر بن عدی*، *أخبار زیاد*، *أخبار المختار*، *أخبار الحجاج*، *أخبار مجد بن ابی‌بکر*، *مقتل مجد*، *أخبار ابن الحنفیة*، *أخبار یوسف بن عمر*، *أخبار شیبب الخارجی*، *أخبار مطرف بن المغیره*، *أخبار بن شعبه*، *أخبار ابومخنف بن سلیم*، *أخبار الحرث بن أسد الناجی و خروجه*.^[۴]

← کتاب قتل الحسین

همان‌طور که گفته شد، یکی از کتاب‌های ابومخنف، *قتل الحسین - علیه‌السلام* - است. با توجه به شیعه بودن ابومخنف و نزدیکی زمانی او تا **واقعه کربلا** [۵] و **شهادت امام حسین علیه‌السلام**، کتاب او و گزارش‌های که از این واقعه داده است، به حقیقت بسیار نزدیک و از **مقائل** مورد اعتماد است؛ اما متأسفانه این کتاب (مانند دیگر کتاب‌هایی که نگاشته است) از بین رفته و به دست ما نرسیده است.

← نقل طبری از ابومخنف

امروزه نقلی که از کتاب ابومخنف داریم، آن چیزی است که **مجد بن جریر طبری**، صاحب کتاب مشهور **تاریخ طبری** از ابومخنف نقل کرده است. طبری در ابتدای ذکر حوادث سال ۶۱ هجری، به شهادت امام حسین - علیه‌السلام - اشاره می‌کند و به‌طور گسترده از ابومخنف، این واقعه را **روایت** می‌کند؛ [۶] ولی به احتمال قوی طبری تمام این کتاب را نیاورده است؛ لذا اصل این کتاب امروزه در دسترس نیست و فقط بخش‌هایی که توسط طبری نقل شده، موجود است. نقل طبری از ابومخنف تا حد بسیار زیادی **انسان** را به این اطمینان می‌رساند که مطالب آورده شده در این کتاب از کتاب «قتل الحسین» نوشته ابومخنف گرفته شده است.

← کتاب مقتل ابی‌مخنف

اما کتابی به نام «مقتل ابی‌مخنف» در گذشته در کشورهای (مانند عراق، ایران و هند) بارها به چاپ رسیده که با مقایسه بین آن و نقل طبری از کتاب ابومخنف، به اشتباهات فاحشی در این کتاب برمی‌خوریم که به جعل شدن آن در قرون متأخر می‌توان پی‌برد. [۷]

پانویس

- ↑ رجال نجاشی، ص ۳۲۰، انتشارات جامعه مدرسین، قم، ۱۴۰۷ق؛ نجاشی از او به‌عنوان «شیخ أصحاب الأخبار بالكوفة و وجههم و كان يسكن إلى ما برويه» یاد می‌کند.
- ↑ امین، سید حسن، مستدرک اعیان الشیعه، ج ۶، ص ۲۵۳، دارالتعارف، بیروت، ۱۴۰۸ق.
- ↑ رجال نجاشی، ص ۳۲۰، انتشارات جامعه مدرسین، قم، ۱۴۰۷ق؛ نجاشی رجالی بزرگ، اسم کتاب ابومخنف را این‌گونه آورده است.
- ↑ رجال نجاشی، ص ۳۲۰، انتشارات جامعه مدرسین، قم، ۱۴۰۷ق.
- ↑ واقعه کربلا در سال ۶۱ هجری (قرن اول) بود و ابومخنف در اواخر همین قرن متولد شد.
- ↑ طبری، مجد بن جریر، تاریخ طبری، تحقیق، ابراهیم، مجد ابوالفضل، ج ۵، ص ۴۰۰، دار التراث، بیروت، ۱۳۸۷ق.
- ↑ امین، سید حسن، مستدرک اعیان الشیعه، ج ۶، ص ۲۵۵، دارالتعارف، بیروت، ۱۴۰۸ق؛ صاحب کتاب مستدرک اعیان الشیعه به برخی از این اشکالات و فرائن آن اشاره می‌کند.

منبع

پایگاه اسلام کوئست.

رده‌های این صفحه : رجال | اصحاب امام صادق